

זה נוגע לך!

מאת אורי אבנרי

תקציב? מי זה מתעניין בתקציב?
נאום ארוך לצירים מפהקים, מאמרים ארוכים — ארוכים ומשעממים
בעתונות, ומספרים — הוי מספרים! — אשר איש אינו יכול למצוא
בהם את ידיו ואת רגליו. איזה שיעמום.

אבל — אבל התקציב הזה נוגע לך. יכול אתה לחיות בלי
ריטה היוורת ובלי אקרוסטיס. אינך יכול לחיות בלי מזון, בלי
מלבושים, בלי שיכון, ואת כל אלה קובע — התקציב.

פחות מלבושים, פחות מזון

העץ נא מבט חסוף על תמצית דבריו של שרהאוצר, בדף
השני, מה הוא אומר?

הוא אומר, במלים פשוטות, שאין אנחנו מרוויחים את ארוחת
הצהרים שלנו. (זה נקרא מאן מסחרי שלילי וגרעון לאומי וכו' וכו').
הוא אומר שבשנה הקרובה יהיו לנו פחות חדרים לגור בהם,
פחות מכניסים ושמות ללבוש, ואולי גם פחות מזון לאכול. ("איי"
אפשר לקיים את רמת המחיה הנוכחית...").

יכול אתה לפהק היום, לצחוק למסורפים שיש להם סבלנות
לחטט במספרים, לאמר שאתה משלם משכורת לצירי הכנסת למען
יעסקו הם בעניינים אלה.

לך ללבוש וכשמחוסרי השיכון יפלוש לדירתך, אז אולי תזכור, זה
הכל התחיל בתקציב.

העניים ישלמו

הוא אומר שכל אחד מאתנו ישלם השנה 33% יותר לממשלת
ישראל. במקום 10 ל"י — 13.333. במקום 100 ל"י — 133.333.
ומכיון שהממשלה נוכחה סוף סוף כי אם יטילו עלינו מסים ישירים
כבדים יותר נחזל מעבוד, מפני שלא יהיה עוד כדאי לעבוד, נשלם
את הדבר במסי עקיפים, כלומר: מס על סגירות, על נעליים, על
נייר. במלים אחרות: העשיר והעני, שניהם ישתתפו בהגדלת התקציב
בסכום שווה. זוהי נקודה מספר אחד.

פקידים במקום קותנות

על מה תוציא הממשלה את הכסף הזה?
לא על ביטוח סוציאלי ובריאות. גם לא על פנסיות לזקנים
ולחולים. לשם כך אין לה כסף. הכסף מספיק רק כדי לשלם משכורת
למנגנון פקידותי שיקיף עתה 21.000 (עשרים ואחד אלף ו) עובדי
ממשלה (לתוציא את המורים, שעודם מאיימים בשביתה). הגדלת התקציב
פירושה בעיקר — הגדלת מספר הפקידים.

הכסף מאבד ערכו?

אם הממשלה תוציא יותר כסף, משמע שגדלה והולכת סכנת
האינפלציה.

עוד מלה שאינך אוהב אותה. אינפלציה... ברור שזה משהו
מזכיר לך? ובכן — זה נוגע ל אינפלציה פירושה — אבדן ערך הכסף.
אם חסכת בעמל של שנים אלף לירות, אם הכנת לך פנסיה לעת
זקנה, אם קנית שטרי ערך או מלוות ממשלתיים, אם הלויית למישהו
כסף, — בבוא האינפלציה יהיו כל אלה שוים מחצית ערכם,
שליש ערכם, או פחות מזה. מכיון שהכסף יהיה בשפע, וסחורות
בצמצום.

סכנת האינפלציה היא חמורה מאד — הרבה יותר חמורה
מאשר מעו שרהאוצר להודות בגלוי. הנה נקודה מספר שלוש.

כשזון חרוץ לצנע

אם כן — האם עלינו לגדף את הממשלה? האם היא אשמה
בכל?

כן — ולא.
היא אשמה: מפני שמאז תום הקרבות, לפני למעלה משנה,
לא חשבה אלא על צנע, על הגבלות, על צמצומים. זו היתה תכנית
שלילית — הכרחית אבל שלילית. היה יכול להיות לה ערך רק
לוא היתה לצידה תכנית חיובית — תכנית שתראה כיצד תוכל
האוכלוסייה הישראלית הגדלה והולכת להרויח את ארוחת-הצהרים
שלה, אפילו ארוחה של דג פילה במקום בשר. לא היה די בכך
שהכריחו להוציא פחות כסף על מזון. היה צורך שיעוררו את
התיאבון שלנו להשקיע את הכסף בדברים חיוביים, העוזרים לשיפור
המצב — במכונות, ולא במכוניות; בבתי-מלאכה, ולא בדירות
לוקסוס.

וכאן נכשלה הממשלה כשלון חרוץ. התפוקה לא עלתה —
היא ירדה. האוכלוסייה מרוויחה פחות מאשר הרוויחה לפני שנה.
קל לומר: "האזרח אינו מבין את החמרת המצב ואורח-חיינו אינו
מתאים למדינתנו". השאלה היא — מה עשתה הממשלה כדי להחזיר
את הכרת המציאות בין האזרחים, לעורר בהם את רצון ההתנדבות,
לקרב אותם לקראת יצירה?

זהו הרקע להתקפתו המוסתית של שרהאוצר על שרהצנע.

תותחים במקום מרגרינה

ובכל זאת, לא כשלו הצנע הוא שורש הרע.
שורש הרע הוא — שאנו נתונים במצור כלכלי של שכנינו
הערבים, מצור החונק את התפתחותנו המשקית הבריאה. שורש
הרע הוא — שעלינו להקציב סכומים עצומים לתקציב הבטחון
(שקט, שקט — זה סוד!) מפני שעוד אנו נתונים במצב של
מלחמה, ולא של שלום.

לכן — אין זו שאלה כלכלית גרידא, כי אם בעיקרה שאלה
פוליטית.

היגביר את מעמסת המסים? המבזבזת הממשלה את כספך? האורבת לך האינפלציה?

שלתי, ואיזה מסים צריך האזרח לשלם?
למה איכפת לי אם תוציא הממ-
שלה מיליון או עשרה מיליונים לירות
על מנגנון ועל פקוח. אלה הן בעיני-
תיכם. למה לי לשבור את ראשי עלי-
הן? אף אחד לא בא לראות אם אני
מקבל 100 גרם בשר או ביצה יותר
בזמן הארוחה.

"תקציב הבטחון? ודאי, זה חשוב
מאד. אבל יש אנשים יותר גבוהים
אשר תפקידם הוא להחליט ולקבוע
על תקציב זה, כפי שתפקידי שלי הוא
רק לראות שהעבודה במחלקתי "תד-
פוק".

אינפלציה? כן, אני מתאר לי שאמ-
נם קיים דבר כזה אצלנו. אולם, מבין
אתה, אין זה נוגע לי במישרין. צרכי
החיוניים מובטחים לי ע"י הצבא, ואת
ה"מותרות", נו, הם לא חסרים בישי-
ראל. אפשר אפילו לחשוב כי זה הוא
כל מה שאפשר להשיג באופן חפשי
כאן, דברים מיותרים".

"יבורך שר האוצר על גילוי לבו".
אמר לנו חבר הוועד הפועל של ההס-
תדרות וראש מחלקת ההסברה שלה
הח' פייבוש בנדורי, בן 49, איש מפ"ם
וחבר קיבוץ גבעתי-השלושה. אך הוא לא
מיצה את הבעיה עד תומה. בתהליך
הכלכלי יש גלויות ויש נסתרות. עובדה
היא כי ההתעשרות של יחידים הו-
לכת וגדלה בטמפו והיקף מבהילים.
במשך השנתיים האחרונות נעלמו כמה

חבר הוועד הפועל בנדורי

"...מחזקת הקואליציה..."

עשרות מיליונים גם ממעגל הייצור וגם
מידי הבושת למקורות כספיים של ה-
חבר א. קפלן, והתרכזו בידים מועטות,
הון זה הוא פרי של ספסרות שחורה,
קומבינציות של "יבוא בלי תשלום",
וחשבונות מזויפים. סכומים אלה מי-
הווים ב-15% של ההכנסה הלאומית.
השר מצביע על גידול מס ההכנסה,
שנחשב בדרך כלל למס פרוגרסיבי,
אך עובדה היא, והודה בכך א. קפלן
באסיפה מסוימת, כי עשרות אלפים ודוקא
מבעלי היכולת, (שעסקיהם אינם בשלט
רשמי של בית חרושת או בית מסחר;
גם מקצועות) "אינטליגנטיים" מה-
מכניסים ביותר) מתחמקים עדין מיד
גובי המס. לפועלים קל להגיע, ועל
חשבון אלה בעיקר גדלו הכנסות המס
בכמה מיליונים:

הבעיה השניה היא הייצור. סיכומי
קפלן בשטח התעשייה מדאיגים מאד,
ומאשרים את הניתוחים הפסימיים ביו-
תר, בהרצאתו בכנסת מסר שר האוצר,
כי "אינדקס ימי העבודה בתעשייה" מראה
בדצמבר 1949 גידול של 12% לעומת
הממוצע של שנת 1947.

(המשך בעמוד 12)

השני משאיר בך חרטה על שהקשבת.
לכן אין לי כל מושג על כל העניין
הזה", היא הודתה בכנות.

פנינה פויזשוב

"אין לי כל מושג..."

"אינני יכולה לאמר דבר על מסים,
כי אינני יודעת עליהם כלום. זה הוא
תפקידו של בעלי. הוא דואג לחלק זה
של התקציב. אולם דבר אחר אני כן
יודעת. מזמן שהטילה הממשלה מס
מותרות על ההלבשה, אין להשיג בח-
נויות שמלות "לכל".

אינני יודעת כמה מוציאה הממשלה
על פקוח, אבל זה הוא מקום אחד
שלא הייתי רוצה כי יקמצו בו. פקוח
הוא הכרחי במצבנו הנוכחי. אך הייתי
באמת רוצה כי יחדלו מלבלוש סביב
עקרת הבית לגלות את הביצה ה"ש-
חורה" שבסלה. זה רק גורם לאי-נו-
חיות ומביא השתרבות גוברת והר-
לכת לחייו הפרטיים של האזרח.

אינפלציה? לפי דעתי זה מפני של-
אנשים יש יותר מדי כסף בכיס, ואין
מה לקנות. השוקים ריקים ואנשים
מעלים את המחירים בהשתדלם לחטוף
את זה אשר נמצא. הם אפילו נכנסים
לחוב כדי לקנות משהו. האזרח מתחיל
לאבד את אמנתו במטבע.

פקד-אור שמשון צימט.
27. חתם על שורת קבע בחיל האויר
לשלוש שנים, לאחר שנתיים בחיל
הרגלים. השתומם מאוד על כך שצי-
פיתי כי תהיה לו כל דעה שהיא על
נושא "ציבילי" כזה.

"וכי מה מענין אותי התקציב הממ-
...זה עניינכם..."

פקד-אור שמשון צימט

"...זה עניינכם..."